

**POZNÁMKY K VYŠETROVANIU
VODIČOV S POZITÍVNOU DYCHOVOU
SKÚŠKOU NA ALKOHOL**

K. TURČEK

Psychiatrická ambulancia PSYCH-TURČEK s.r.o., Nitra
Vedúci: doc. MUDr. Karol Turček, CSc.

S ú h r n

V článku sa autor zaoberá problematikou vyšetrovania probandov, ktorí boli políciou zadržaní ako vodiči motorového vozidla, a pri dychovej skúške na alkohol mali pozitívny nález. V článku sa diskutuje problém s nedostatočnými informáciami v rozhodnutí policajného orgánu o odňatí vodičského preukazu, najmä o čase zadržania a hladine zisteného alkoholu v dychu. Ďalej sa rozoberajú problémy so získaním relevantných údajov, najmä z dokumentácie praktických lekárov. Napokon sa autor dotýka nejasnosti role psychológov v danom procese rozhodovania.

K I ú č o v é s l o v á : vodičské preukazy – pozitívna dychová skúška – posudzovanie probandov

K. TURČEK / POZNÁMKY K VYŠETROVANIU VODIČOV S POZITÍVNOU DYCHOVOU SKÚŠKOU NA ALKOHOL

K. TURČEK: NOTES TO THE INVESTIGATION OF DRIVERS
WITH POSITIVE ALCOHOL BREATH TEST

S u m m a r y

In the article the author deals with the issue of investigating subjects who were detained by police after driving a vehicle and giving a positive breath test. The article discusses the problem of insufficient information in the decision of the police authority about taking away a driving licence, in particular the time of detention and the level of alcohol in breath. Furthermore, it discusses difficulties in obtaining relevant data, mainly the documentation from general practitioners. Finally the author mentions unclear role of psychologists in the decision-making process.

K e y w o r d s : driving licences – positive breath test – assessment of subjects

Úvod

Pred nedávnom sa problematiky vyšetrovania vodičov, ktorým bol po pozitívnej dychovej skúške na alkohol odňatý vodičský preukaz, dotkol E. Višňovský (2013). Na tomto mieste si dovoľujeme uviesť svoje skúsenosti s týmito vyšetreniami, pretože ich niekedy sprevádzajú rôzne problémy. Hneď na úvod treba poznamenať, že tieto vyšetrenia sa vykonávajú s nedostatočným informačným vstupom, mnohé potrebné údaje nie je možné v danej chvíli verifikovať.

A. Poznámky k policajným záznamom

Probandi nie vždy prichádzajú na vyšetrenie s rozhodnutím policajného orgánu, z ktorého by sa dalo jednoznačne zistiť, čoho sa proband dopustil. V mnohých rozhodnutiach chýba údaj o presnej dobe, kedy k zadržaniu došlo (dátum, hodina). Možno by sa na prvý pohľad zdalo, že tento údaj nie je dôležitý, považujeme ho však za potrebný, lebo hodina zadržania môže o probandovi napovedať určité fakty.

Sú predsa isté rozdiely medzi probandom, ktorý začal jazdu bezprostredne po konzumácii alkoholických nápojov, probandom, ktorý sadol za volant ráno so zbytkovým alkoholom po večernej konzumácii v spoločnosti, alebo probandom, ktorý bol presvedčený, že vzhľadom na „nutné okolnosti“ musí viesť vozidlo, aj keď si je vedomý, že ešte zbytok alkoholu je v ňom. Je to vec postojov, sebahodnotenia, a teda skôr osobnostných štruktúr probanda, alebo aj úzu, abúzu, resp. závislosti od alkoholu. Sú aj situácie, ak proband ve-

K. TURČEK / POZNÁMKY K VYŠETROVANIU VODIČOV S POZITÍVNOU DYCHOVOU SKÚŠKOU NA ALKOHOL

die motorové vozidlo bezprostredne po požívaní alkoholických nápojov – napr. pri ceste domov, rozvážaní priateľov, priateľiek, kedy nezriedka zohráva rolu snaha imponovať druhým, čo sa opäť týka jeho osobnostných charakteristík, nevynímajúc jeho emočnú nevyváženosť.

Ďalším, a to vážnym dokumentačným nedostatkom býva veľmi často, že v Rozhodnutí PZ sa neuvádza nameraná hodnota alkoholu v dychu. Toto je však veľmi dôležitý údaj, ktorý má koniec-koncov i právny rozmer. A pre hodnotiaceho psychiatra má tento údaj tiež význam, pretože opäť vypovedá o vodičových postojoch.

B. Náležitosti, priebeh a závery vyšetrenia

Pri objednávaní probanda na vyšetrenie ho žiadame o čerstvé laboratórne vyšetrenie krvi na krvný obraz a biochemické parametre. Zároveň trváme na tom, aby si priniesol na vyšetrenie kompletnú zdravotnú dokumentáciu od praktického lekára. Pri celkovom nedostatku verifikovaných informácií o probandovi, ktorý vlastne nie je naším pacientom, naopak – obvykle je pre nás neznámou osobou, považujeme zdravotnú dokumentáciu za dôležitý zdroj relevantných údajov. Môžu sa v nej vyskytovať údaje o možných psychiatrických ale aj somatických vyšetreniach, dokumentujúcich abúzus alkoholu, môžeme v nej nachádzať aj laboratórne nálezy svedčiace pre hepatopatiu, aj keď nebola v danej dobe diagnosticky vyhodnotená jej etiológia.

V tejto súvislosti nezriedka narážame na problém, ktorý by nemusel vôbec existovať – neochotu praktických lekárov kooperovať. Stretli sme sa s neochotou odobrať krv na laboratórne vyšetrenie, pretože sa započítava do ich finančného rozpočtu. Horším problémom je neochota zapožičať zdravotnú dokumentáciu. Skrývajú sa pritom za predpisy, ktoré neboli práve šťastne formulované. Variantom zapožičania zdravotnej dokumentácie by mohol byť výpis z nej, ale ako sme sa opakovane presvedčili, výsledným produktom je cenzurovaný krátky a strohý výpis niekoľkých zdravotných údajov. Stalo sa nám, že istý praktický lekár nám v afekte telefonoval otázku, že „čo vlastne chceme z dokumentácie vedieť“. Tento postoj však svedčí nielen pre neochotu spolupracovať, ale predovšetkým o odbornú nevedomosť, aké anamnestické dáta sú dôležité pre diagnostiku psychických porúch (ale žiaľ možno aj o nevedomosti v iných medicínskych oblastiach). Zastávame preto názor, že analýzu dokumentácie musíme spracovať sami. Nie je asi v konfrontácii, akú sme uviedli vyššie, možné zmysluplne vysvetliť praktickému lekárovi, ktoré údaje môžeme potrebovať. Ak by sme boli striktne exaktní, pri nevedomosti, aký vzťah má proband a praktický lekár, by sme mohli navyiac práve probanda nevhodne informovať, ktoré záznamy by mal z dokumentácie pred zaslaním k nám odstrániť, aby si pomohol.

K. TURČEK / POZNÁMKY K VYŠETROVANIU VODIČOV S POZITÍVNOU DYCHOVOU SKÚŠKOU NA ALKOHOL

C. Nejasná rola psychologického poradenstva

V prípadoch posudzovania predmetných probandov ide o diagnostiku, ktorá má rozhodujúci vplyv na posúdenie pre rozhodnutie o vrátení vodičského oprávnenia, teda ide v podstate súčasne o posudkový úkon. Ak pripustíme, že istá časť probandov napriek porušeniu predpisov o požívaní alkoholických nápojov nie je závislá od alkoholu, ale často ide len o problémový abúzus bez závislosti, odpovedáme na jednoznačne postavenú otázku: bola zistená závislosť – nebola zistená závislosť. Iné varianty či podrobnosti políciu ani ďalšie orgány činné v trestnom konaní nezaujímajú.

V tomto svetle nie je jasné, na akú otázku odpovedá psychológ, ktorý na rozdiel od lekára – psychiatra nemá posudkovú kompetenciu. A zároveň – aká je vlastne jeho rola v danom prípade. Ak máme probanda, ktorý trpí závislosťou od alkoholu či inej návykovej látky, tento patrí do terapie, a rozhodnutie o vrátení vodičského oprávnenia prichádza do úvahy až po priaznivo absolvovanej terapii (ktorej sa prirodzene psychológ môže a aj často zúčastňuje). A preto ešte raz otázka – akú rolu zohráva psychologické poradenstvo v situácii diagnostiky a posudkového záveru pre vrátenie vodičského preukazu?

Záver

Z uvedeného vyplýva potreba, aby kompetentní vyvinuli snahu o jednanie v danej problematike s tým, aby boli zjednotené postupy pri vyšetrovaní probandov, a vymedzené a jasne formulované kompetencie a úlohy zúčastnených odborníkov. Zároveň sa javí byť potrebné zjednotiť dokumentačné náležitosti tohto vyšetrovania, aby mohlo byť vykonané s dostatkom relevantných údajov.

Vyhlasenie autora o konflikte záujmov: Žiaden deklarovaný potenciálny konflikt záujmov vo vzťahu k tejto publikácii.

L i t e r a t ú r a

Višňovský, E.: Editorial. Alkohol Drog Záv (Protialkohol Obz), 48, 2013, 2, s. 62 – 63

Doručené do redakcie: 20. 12. 2014

Prijaté na publikovanie: 12. 1. 2015

Adresa autora: Doc. MUDr. Karol Turček, CSc.

PSYCH-TURČEK s.r.o.

Fatranská 12, 949 11 Nitra

mkturcek@pobox.sk